

UJVIDÉKI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 18 korona
 Negyedévre . . . . . 4 K 50 f.
 Egy hónapra . . . . . 1 K 80 f.
 Egyet szám ára mindenütt 6 fillér.

Politikai napilap

Főpályaszerkesztő:
 Mayor József.

Felelős szerkesztő:
 Dr. Könyvesdy Her. Ottó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.
 Megjelenik
 hétfő kivételével mindnap.
 Telefonszámok: Szerkesztőség 400.
 Kiadóhivatal 180. — Nyomda 122.

Néhány megjegyzés egy el nem mondott válaszra adott feleletre.

Irta: Jócsák Kálmán, a szociáldemokrata párt elnöke.

A törvényhatóság közgyűlése kapcsán megindult választójogi vitában Dr. Szelezák Lajos, Ujvidék országgyűlési képviselője olyan feleletet adott, amely a választójog körül valóóság tojás táncot jár. Mivel ez a miátság a mi bőrtinkre megy, ezért kérjük az Ujvidéki Hírlap szerkesztőségét, hogy néhány megjegyzésre nekünk is adjon alkalmat annyival inkább, mert nekünk nem állott módunkban ezen bennünket is érdeklő kérdésben a képviselő urnak a városi székház ülésterében méltó feleletet adni.

Dr. Szelezák Lajos képviselő ur az el nem mondott válaszra adott feleletében mindegyikről kijelenti, hogy „En programbeszédemben a legnagyobb nyilvánosság előtt az általános, egyenlő tiókos és községenkénti választójog hívének vallottam magamat sans phrase.” Nemcsak Szelezák képviselő ur tette ezt, hanem a munkapárti jeleitek jelentek meg részre. A koalíciótól való megundorodás mellett ez a körtílmény tette lehetővé a munkapárti többség kiakulását. Azonban abban már nagyon téved a képviselő ur, hogy ezen programpont vallásával három vokost sem szerzett magának. A választások sorsát még a régi választói rendszer mellett is, nem kis mértékben befolyásolta az utca hangulata s ha ez az utca vokokat közvetlenül nem is szálíllhatott a képviselő urnaknak, az azonban programvallásuknál nem egy helyen kényserített szájukba az általános, egyenlő, tiókos választójog mellett ítvallást s ezzel megnyerte számukra a polgárság azon rétegének a szavazatait, akik az ország parlamentjének demokratizálásában látják Magyarország jövődö bölögulásának útját. Ezen közhangulat megteremtésében becses része volt a hét év előtti választásoknál annak a munkáságnak, akiket a választójogról szóló 1913. XIV. t. megalkotásánál szavazatával kijátszani segített.

Már most két eshetőség lehetőségek:

1) vagy „benső és őszinte demokratikus meggyőződésből” vallottak Szelezák képviselő ur és társai az általános egyenlő tiókos és községenkénti választójogot,

2) vagy a közhangulat megnyugtatóására kottességáknak tekintették azt.

Az első esetben megbecsülhatatlan áruháts követtek el „benső és őszinte demokratikus meggyő-

ződésük” ellen a fenti törvény megalkotásával s ez az áruháts még a polgárság részéről is csak akkor volna menthető, ha Magyarország gazdasági és az ennek felépítményét képező politikai struktúrájában — a választásoktól a törvény megalkotásáig eltelt két év alatt — olyan változás állott volna be, amely indokoltá tette volna a „benső és őszinte demokratikus meggyőződésből” eredő választójog elárulását. Azonban mindnyájan tudjuk, hogy a nemzetek életében ilyen irányú retrográd fejlődés három év alatt nem, s hosszabb idő alatt is csak akkor következhetik be, ha az ország gazdasági fejlődését abszolútisztikus hatalmi eszközökkel egyoldalú osztályérdek hátráltatják addig, amíg a hátraszorított osztályok forradalmi ereje meg nem dönti az abszolút uralmat.

A másik esetben csunya játeket játszottak a választók és munkás tömegek jóhiszeműségével s ez esetben még inkább megérdemlik, hogy a közélet teréről a feledés homályába tünjenek.

Szelezák képviselő ur azonban erre is talál magyarázatot s feleletében azt mondja, hogy senki jóhiszeműleg nem állíthatja, hogy az általános egyenlő választójog alatt akkor mást értettek és mást akartak volna megvalósítani, mint egy széleskörű demokratikus jogkiterjesztéssel, az ugynevezett jogalonalon egy részének jogot jutni, vagyis magyar áfordítva olyan választójogot, mint amelyet Magyarország legnagyobb junkere vezetése mellett a munkapárt megcsinált.

Ha ezt a kitéltelt Szelezák képviselő ur nem a „benső és őszinte demokratikus meggyőződés” ellen elkövetett áruháts utólagos mentesége gyánat használja, akkor nem lehet kiérteni azon feltevés elől, hogy programbeszédénél a közhangulat megnyugtatósa céljából használta csak az általa hangoztatott mondatot, mint frázist, amélik, hogy annak belső tartalmát komolyan hitte, vagy keresztülvinni akarta volna. Mert ezt csak nem akarja elhíterni velünk, akiknek a jogtól van szó és azokkal a polgárokkal, akik — mint a demokratikus fejlődés őznetlen hívei — éppen azért szavaztak rá és szereztek neki vokokat, mert azt hitték, hogy a jobbélre szenderült koalíció választójogi csúszása után az általa is képviselt munkapárt lesz az, amely a demokratikus választójogot hozza. Vagy talán azt képzeli, hogy a szoroson

vett munkapártot és érdekkörén kívül — akik a választásnál is a szavazók kisebbségét képezték s akik azóta örvendésesen megfogadták — van valaki ebben az országban, aki a 30 éves korhatárhoz s egyéb leküzdhetetlen akadályokhoz köztíti s tiókosan csak a városokban gyakorolható választójogot az általuk hirdettet „általános, egyenlő, tiókos és községenkénti választójog”-nak tekintli? — Ennyire naivnak és Szelezák képviselő urat sem hiszem. Amint a jelek mutatják, ezt már gróf Tisza sem hiszi, mert hiszen már ő is változtatni akar rajta s a munkapárti uralom megmentése céljából kompromisszumot sem riad vissza. Helyszüke miatt sem alkalommal nem térhetünk ki annak számszerű bizonyítására, hogy mennyiben nem jehdéli az, amit csináltak azt, amit hirdettek. De erre ez alkalommal nincs is szükség, hiszen ezeket az adatokat már elceget pertraktáltak. Azonban térjünk csak ki arra, hogy mi volt Tiszaának és követőinek az álláspontja a választójog megalkotásánál és még ma is, amikor ezt kompromisszum után hajlandók volnának korigálni. Ugyebár az, hogy az ipari munkásságot lehetőleg képviselőhöz juttassa a parlamentben. Persze, mert azt hitték, hogy az ipari munkásság annyira erőlkösten, hogy vicinális ajándékosásával el lehet halgaltatni s gondolják, ez ugysem jelentene veszedelmet az uralkodó, feudális oligarchiára és bankpolokráciára, mert iparunk fejletlensége mellett az ipari munkások választójoga nem eredményezhetné azt a hatalmi eltolódást, amely Magyarország polgárosodása érdekében feltétlenül szükséges s amelyetől Tisza és társai félnak. Bezzeg arról már gondoskodtak, hogy a föld jótalanon pártai jogokhoz ne jussanak s azok, akik még is jogokhoz jutnak, az uradalmi isepánok által ellenőrizhető legyenek a választójog gyakorlatában. Hát mondja meg Szelezák képviselő ur és a többi munkapárti képviselő — akik a választójogot hirdették — kerültek földműves lakosságának, hogy az ő kijátszásukat értették az általános egyenlő tiókos és községenkénti választójog hirdetésére alatt. Majd megkérjük, milyen választ ad erre Magyarország földmunkás és törpebirtokos népe.

Azonban azzal védi a képviselő ur a munkapártot, hogy hiszen az Esterházy-kormány által hozandó

választójog sem lesz az, amit az általános egyenlő tiókos községenkénti, nőkre is kiterjedő választójog alatt a választójogi blokkban tömörült pártok értenek. Ebben tökéletesen igaza van s erre a megjegyzésére csak azt az ajánlatot tehetjük Szelezák képviselő urnak, hogy vegye rá a Tisza vezetése alatt álló munkapártot arra, hogy tegye magáévá a választójogi blokk által vállott programot, csatlakozzék a választójogi blokkhoz s akkor a választójogi blokknak nem lesz szüksége arra, hogy a blokkhoz nem tartozó alkotmánypárt, Apponyi-párt és néppárt segítségével küzdje ki az Esterházy által hozandó kevesebb — de a munkapárt alkotását mégis messzire túlszárnyaló — választójogot. De ugyebár erre nem tud vállalkozni a képviselő ur sem? Sőt még saját „benső és őszinte demokratikus meggyőződésén” is erőt vesz Ismét akkor, amikor feleletében kijelenti, hogy pártállást és vezérét nem hagyja el. Ezt indokolja is azzal, hogy az Esterházy-féle reformtervezet itt-ott egy hajszálnyalval különbözik csak az általuk képviselt állásponttól. Nézzük ezt a hajszálát. A reformtervezet közéé léve még nem lett s így csak koronálhat ismerhetjük. Azonban ebből is azt látjuk, hogy éppen ez a hajszál fog tul vastagságánál fogva a munkapárti torján akadni a legközelebbi választásoknál.

Mert ugyebár az a küllömbőség, hogy a választójogi korhatár 30 évről 24 évre szállították le, eléggé megvastagítja azt a bizonyos hajszálát s hogy a szavazás a városokban kívül mindenütt tiókos legyen, ahol ennek a technikai előfeltétele megvan, mégis csak jobban biztosítja az eddig jogokból kizárt földmunkások, törpe birtokosok és cseledek választásának szabadságát, mint a munkapárti alkotása. De hiszen erről vitázni ráérünk akkor, ha ismerjük magát a tervezetet. Egyelőre csak azt tudjuk, hogy a munkapárti Tiszaival az élen annyit sem akart adni, mint amennyit Magyarország koronás királya szükségesnek látott s az új kormányalakulás pedig vállalkozott ennek a keresztülvételére. Egyelőre ne fájjon a képviselő urnak a mi fejtünk, mert nekünk átmenetileg megnyugtató az, hogy az általunk részleteiben még nem ismert tervezetet a választójogi blokkhoz tartozó pártok, a választójog terén részletfizetésül elfogadják és elfogad-

hattik mint olyat, amely a munkapárt torz alkotmányával szemben alkalmas arra, hogy a további fejlődés útját megnyissa. Ha azonban a képviselő ur a tervezetnél többet akar s ehhez a többetakaróhoz becsületet harca elvárható is megnyeri, ahoz csak tapsolni fogunk, azonban azt hisszük, hogy ezt a Tisza vezetése alatt álló pártban egyáltalán nem csinálhatja meg. Ha pedig nem akar ennyit se, akkor ne akarjon olyan szívből felütni, mintha neki kivéden volna az, amit Esterházy hoz.

Nem csinálhatja, mert maga sem akarja, amit feleletének „egyből nem engedek” jelszó utáni része bizonyítja. Itt ugyanis kilóg a lóláb, amikor a munkapárt közkeletű frazeológiájából veszi kölcsön álláspontja meghatározásához a mondatokat. Ezen artán már az sem változtat, hogy a munkásság és szegény nép, a gyengék és elnyomottak barátságának nevezi ki magát.

Ezt a barátságot eddig a gyenge és elnyomott nép a képviselő ur közelélti tevékenysége terén sajnos nem nélkülözte. Ha ez a vallomás igaz volna, akkor módjában állott volna a háború alatt nagyon sokat segíteni ezen az elnyomott és gyenge népen. Hiszen tudunkot a városi törvényhatóság irányítására nem kis befolyása van a képviselő urnak. Azonban ezt a befolyást nem közéletelmzési, sem egyéb szociálpolitikai irányban az elnyomott nép javára sohasem vetette la'ba. Tudjuk, hogy a város csinált egypár dícséretreméltó dolgot a közéletelmzés terén, azonban hogy ebben mennyiben volt elősegítő vagy pártoló része a képviselő urnak, azt csak akkor tudja meg a város lakosságának széles régeje, ha ott a képviselő ur befolyása már csökkenni fog.

Mi sem valljuk, hogy a választójog egyedül üdvözítő hit, de állítjuk, hogy ennek is ennek a törvényhatósági választásokra való átvitelére nélkül nem teremthetünk a „legfelsőbb fokotól a legalsóbbig” egy korrupciómentes, kötelesegtudó, becsületes és a népet szerető közölgazgatást, a léha utábrék helyett nem állíthatunk képzett munkás, tisztaszándékú férfiakat minden polcra, ahol a nép ügyeit intézik”, mert ezeknek a keresztmivitelére az általános, egyenlő, tükös és közegyenkénti választójogra, mint eszközre van szükség. A munkapárt választójoga pedig még mindig melegágya a korrupciónak, menhelyt nyújt a strébereknek s lehetetlenné teszi a kötelesegtudó, becsületes és népet szerető közölgazgatást s lehetetlenné teszi képzett, munkás, tisztaszándékú férfiak érvényesülését. Ez utóbbiak számára az általános, egyenlő és tükös választójog fogja lehetővé tenni, hogy akarata rejthet, tudásukat, tisztaszándékukat a lőz javára értékesítsék s aki ezt nem akarja, annak a korrupción és a stréberek lehetetlenné tevésére irányuló őhjá is csak frázisnak tekinthető.

Német esti jelentés.

Berlin, június 27.
(Az Ujvidéki Hírlap eredeti átvirtára.)
A Wolff-ügynökség jelenti: Az összes frontoknál általában nyugodt nap. Dánckirchben kikötőt tűzrészégünk sikeresen bombázta.

Négyhónapos indemnitást szavazott meg a képviselőház.

A kormány első erőpróbjája. — 14 szótöbbsége volt a munkapártnak.

Budapest, június 27.

(Az Ujvidéki Hírlap tudósítójával.)
A képviselőház mai ülésén megszavazták az indemnitási javaslatot. Szász Károly elnököl.

Kovácsy Kálmán eloszlatja a munkapárt aggodalmát, hogy az általános tükös választójog a magyarságot veszélyezteti. Mindent el kell követni, hogy a hazatérő katonákat kenyér- és munkaalkalom várja.

Pescha Miklós elfogadja az indemnitást.

Pop Csicsó István gróf Tisza Istvánnal polemizál és hangsúlyozza, hogy a románok egyik és elválaszthatatlanok a magyar nemzettel.

Huszár Károly a néppárt nevében üdvözli a választójogi reformot, amelyet az új kormány hoz. Konzervatív és felekezeti jelszavakat nem szabad a választójog ellen kijátszani.

Lukács György, a darabont kormány volt kultuszminisztere kijelenti, hogy kilépett a munkapártból, mert ellenkezésbe jutott a munkapárt választójogi programjával. Védelembe veszi az elhangzott támadásokkal szemben a Fejérvári kormányt, amely a többség és a király között akarta helyreállítani az egyetértést s hogy ez nem sikerült, az nem rajta múlott.

Andrássy Gyula kijelenti, hogy a mai kormány helyzete nem hasonlítható a Fejérvári kormány helyzetéhez, ez is kisebbégi kormány, de míg a mostani parlament existenciáját csak önmagának köszönheti, amaz nem képviselte a nemzet akaratát. A háborúban a nemzetre csak a legvégső esetben szabad apellálni. Hevesen itéli el a munkapártiak személyes támadásait, amelyekkel kapcsolatosan olyan felekezeti jellegű közbeszólások hangzottak el, amelyek szégyenelt a magyar parlamentnek.

Ugy látszik a munkapárt azért viselkedik így, mert jól tudja, hogy belátoató időn belül nem ke'ülhet kormányra. Tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék megakadályozza volna a véderő fejlesztését, ellenkezőleg azok hibáztak, akik nem járultak hozzá, hogy a nemzet megnyugtatásával erősítsék a véderőt. Kijelenti, hogy idelepleztek a csehek örült tervét s most nyíltan lehet felvenni a harcot velük. Mindazért, ami eddig történt, elválja a felelősséget, mert sikerült megbuktatni Tiszát, amiből nagy haszna van az országnak. Az anyatejjel együtt szívta megába a nemzeti érzést és régen hátra fordító volna az utálatos politikának, mely testére és lelkére károsan hat, de kötelelességének tarja eszméi szolgálalában tovább harcolni. Elismeri Tisza jeles képességeit, hazafiaságát, szuggesztív erejét, de veszedelmes embernek tartja. Tisza tönkretette a bankot, amelynek élnöke volt, tönkretette a szabadelvű pártot és úgy látszik, tönkre fogja tenni a munkapártot is. (Orsági Iórna a jobboldal-

lon, viharos taps a baloldalon.) Nem érti, miért foglal állást a Ház feloszlatása ellen, hiszen Tisza is foglalkozott a tervvel.

Teleszky János volt pénzügy-miniszter a következő szónok. Nem felel meg a valóságnak, hogy a házfeloszlatást Tisza akarta volna. Amikor legutóbb a Házban viharos jelenetek játszódtak le, a minisztertanácsban ő indítványozta a házfeloszlatást, de Tisza ezt határozottan elleanzte. A bírák fizetésrendezését a munkapárt megszavazza, kifejti azonban ezzel szemben az aggodalmait. Rámutat arra, hogy a kormány nem adott pénzügyi programot, holott kötelessége lett volna a Házat pénzügyi tervéről tájékoztatni. Ezt a hibát utóbb a pénzügyminiszter pótolta és örömmel jelenti ki, hogy a programot helyesli. Az indemnitást négy hónapra megszavazza.

Ezzel az általános vitát befejeztli.

Gróf Esterházy Móric miniszterelnök röviden szólal fel Örömmel állapítja meg, hogy a Ház az indemnitást megadja, amely körülményben az ország kitarátását látja az egységes harcban. Ami a csehek támadását illeti, ha a legkisebb jelet látaná annak, hogy felelős tényezők helyeselnék a felelőtlen tényezők támadásait, meg volna a kormányban az erély, amit a Ház tőle joggal megkövetelhetne. Elítéli a személyes támadásokat, amelyekkel a kormány tagjai közi nem lehet ellentételek támasztani. Mindig a széleskörű választói jog hive volt, ragaszkodik a tradíciókhoz, de a történelmi tanul álgokokhoz is. A magyar történelem tradíciói szerint akkor alkotót meg a reformokat, amikor beilleszkedtek a korszerű fejlődés menetébe. Ezzel a reformmal az ország szociális érdekérek fogja tanuságát adni. Kéti, hogy az indemnitást hat hóra szavazzák meg.

Az elnök az általános vitát bezárja és szavazást rendelt el.

Az egész munkapárt felállt és felállít a kormányt támogató pártok képviselői is. Kiderült, hogy az élnök szokás szerint a pénzügyi bizottság javaslatát bocsájtozza szavazás alá és az indemnitás időtartamára vonatkozóan csak a részletes tárgyalásnál határoznak. Az elnök ellenpróbat rendelt el, a szavazatok körülbelül egyenlőnek mutatkoztak. Az elnök kibírdeti, hogy a Ház az indemnitás javaslatát általánosságban elfogadja.

A Ház delután ülésén Gratz Gusztáv pénzügyminiszter a címnél szólal fel és lete, hogy az indemnitást hat hóra szavazzák meg.

Az elnök szavazásra tette fel a kérdést, omi orsági zájban történtenk meg, a szavazatok számarány egyformának látszik, mire a kormány párt követelt a szavazatok megszámlálását, ami meg is történt.

A négy havi indemnitás mellett 141-en, míg a hat

havi indemnitás mellett 127-en szavaztak s így 14 szóval a négy havi indemnitást fogadták el.

A szavazás eredménye orsági lelkesedést keltett a Kormány-pártban, tekintettel arra, hogy a kormány tagjai: miniszterek és államtitkárok, miután mandátumukatól lemondottak, nem szavazhattak.

A kormány mellett szavaztak a horvátok és nemzetiségiek is. A munkapártban az eredmény nagyon leverterőg hatott.

A többi szakaszt változatlanul elfogadták, csak a 13. §-nál, amely a bírói státusról szól, volt hosszabb vita, amelyhez Gratz, Vázsonyi és Teleszky szóllak hozzá. A szakaszt a Ház elfogadta.

Ezután a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról szóló javaslatot tárgyalták.

Gróf Tisza István aggodalommal látja, hogy Horvátországban még radikálisabb választójog reformját akarjuk megalkotni, ami a szélső elemek bevonását jelentene. Ez pedig veszélyezteti Magyarországot és Horvátország viszonyait. Örül, hogy a kormánynak sikerült a horvát többséggel megegyeznie.

Lovász Márion pártja nevében kijelenti, kívánják, hogy a demokráciát Horvátországban egyévesítsék.

A Ház a javaslatot elfogadja. Gündisch Guidó a mezőgazdasági felmentésekről és szabadságolásokról interpellált.

Szurmay Sándor honvédelmi miniszter kijelenti, hogy e kérdések mindunt meglesz. A felmentések revíziója sok bajjal jár. A jogcímek meg kellett szorítani. Az aratásnál hatonai munkáerőket is rendeltek ki és most folyik az 51—52 évek hazabocsájtása.

Holnap harmadik ülésben szavazzák meg az indemnitást. A legközelebbi ülést kedden delután 3 órakor tartják.

Tűzvész a hódásági kendergyárban.

Egy millió korona értékű nyersanyag pusztult el.

A háború véres borzalmai úgy látszik nem elegendők, nap nap után újabb és újabb csapások, borzalmassábnál borzalmasabb szerencsétlenségek zúdulnak reánk és okoznak emberben és anyagban pótolhatlan károkat. A bolceti és steinfeldi löszergyárakban történt robbanások, a mind gyakrabban előforduló malomégések mind, mind ezernyi reánk leselkedő veszedelmek, katasztrófák, amelyek sajnos súlyos kihatással vannak a hadsereg ellátására és löszerezletására.

Most pedig egy újabb szerencsétlenség kitért hozta el nekünk a telefonon a szomszédos hódásági kendergyárban borzalmas tűzvész pusztított, amelyet orsági erőfeszítéssel sikerült ugyan lokalizálni és magát a gyártelepet és a készülő raklát megmenteni, de a felhalmozott sok-sok szászzer korona értékű nyersanyagokról, csupa pótolhatatlan drága kincs, a tüz martaléka lett.

Kedd delután fél 2 órakor gyul-

ladi ki a gyár. A nyersanyagokról, amely mintegy 6-800 négyezszögöl területű volt, eddig ismeretlen módon kigyladt. Pillanat műve volt és hatalmas lángnyelvek csapkodtak és sűrű, fojtó füst töltötte meg a nyers anyaggal sziniflitig megölt rakított. A gyári munkások már visszatértek ebédjükéről és amikor a tűz riasztó híre végigfutott a nagy telepen, mindenfelől munkáscsoportok özönlöttek a tűz szinéhez, akik hála a gyár széles előgázása vízvezeték-hálózatának, nyomban az oltáshoz fogtak.

A tűz hírére a hódásági önkéntes tűzoltóság is percek múltán a helyszínen volt és mert az a komoly veszedelem fenyegetett, hogy az egész telep a tűz pusztításának áldozatul esik, a gyár vezetőiségének bölcs előrelátásából telefonon értesítették a szomszédos községek tűzoltóságait, akik sebesen vágatva jöttek a hódásági segítségére. Ezenkívül érkeztek meg a szentfilópi, bácsordasi, derjei, paripási, lilomosi, paragi, pincéi és millitési önkéntes tűzoltócsapatok, amelyek megsejlesztett derekas munkájának volt köszönhető, hogy este 7 órakor a gyártelepet további veszély nem fenyegette.

Maga a nyersanyagokról, a benne felhalmozott sok-sok százczernyi korona értékű nyersanyaggal elpusztult. A kárt hozzávetőlegesen 1 millió koronára becsülik.

De az anyagi kárnál, amely biztosítás útján megmentül, sokkal nagyobb szerencsétlenség, hogy a nyersanyag pótolhatlan és hogy a gyár, amely kizárólag a hadsereg részére szállított, a nyersanyag elhivatása folytán súlyos üzemi zavarokba jut.

A földmivélségi miniszter csak néhány nap előtt rendelte el, hogy a nyersanyagból sürgősen készítsenek aratógépekhez való kézikötőket. A hódásági kendergyár hétfő óta éjjel nappal üzemet létesített, hogy eleget tegyenek a sürgős rendelkezéseknek.

A tűzvész persze mindent felborított.

A hódásági gyár főreiszvényese és ügyvezető elnökigazgatója: *Erll* János orsz. képviselő kedd reggel utazott Budapestre és ott érte a szerencsétlenség híre.

Ma tartják meg a tűzvizsgálatot, mely hivatva lesz a tűz okát kideríteni.

Nagy tüntetések a fővárosban. Beverték a munkapárti kör ablakait. A csöcselék üzleteket fosztogatott.

Budapest, június 27. (Az Ujvidéki Hírlap érdekl. távirata.)

A munkapárti képviselők magatartása, különösen a választójogi blok miniszterével szemben a munkásoknál izgalmat és elkecsesedést keltett. A munkásság vezetői elhatározták, hogy ha a munkapárt tovább folytatja a személyes hajszát, a megtorlás mezejére lépnek. Ennek a határozatnak következményeképpen ma este negyzsású politikai tüntetés viharzott le a fővárosban. Sajnálatos azonban, hogy a munkássághoz nem tartozó elem zavargatosan idézett elő és üzleteket fosztogatott.

Már délután röpecdülákat osztottak ki az egyes gyárakban a munkásoknak, hogy a munka befejezése után vonuljanak az utcára. Hat óra után a külső Váci utról és a környék gyárjaiból a városba vonultak a munkások. Este 7 órakor már fekete volt a tömegből a Károlyi-sírut, de mindig újabb és újabb csoportok jöttek, akik a munkapárti kör palotájára előtt állapodtak meg. Folyton nőtt a tömeg, egy része a város háza udvarába szorult, ahol Kunfi Zsigmond és Garbai Sándor röletbenzött pódiumról szócnokoltak:

— A nép türelme véget ért. A kormányknak nem lehet tovább a munkapártal paktánia! Eleinte méltóságos eszbenben viselkedett a tömeg. Azt sem vettek észre, amikor negyed 8 órakor Tisza az omobilon a körbe érkezett. Közben a város háza udvarából is kijöttek a munká-

sok. A forgalom megakadt. A munkások a villamoskocsikra kapaszkodtak. A fiatalabbak felmásztak a kocsi tetéjére. Szétszedték a kocsiakat és vasdarabokkal és kövekkel kezdtek dobálni a munkapárti körhelyiség ablakait. *Egy hó Berzevics Alibertet egy másik hó Pál Alirédot etaltálta, de nem okozott sérülést.*

Fél 9 órakor Nagy Károlyi de-fektívönök megjelent a körben és telefonált a rendőrfőapitányságra jobb rendőrcsapatokért. Az ottmaradt csöcselék most már a palota minden ablakát és az üzletek kirakatát bezarta. Ezután a Rákóczy utra vonultak és asszonyok vették át a főszerepeket. Az összes cipőüzleteket kifosztották.

Garbai felszólította a tömeget, hogy osszjon szét. A munkások egy része eltávozott, de a tüntetése tovább folytak.

Az eddig nyugodt politikai tüntetés fosztogatással és zavargással fajult. A Belaton-kávéház ablakait beverték, az Erzsébet-köruton is több cipőüzletbe behatoltak. A Royal szálloda előtt több revolverlövés dördült el, de senki sem sebesült meg. A Szabadság téren egy tüntetőcsapat beverte az osztrák-magyar bankpalota néhány ablakát. Nagy tömeg gyült egybe az Oktogonon és a főváros több részén. Késő éjjel előtt csak helyre a nyugalom.

A tüntetések a munkapártban nagy izgatottságot keltek és valószínűleg a parlamentben folytatása lesz a dolognak.

Görögország csatlakozott az antánitához

Genf, június 27. Jónatt főmegbíróit proklamációt bocsájított ki, amely ünnepélyesen proklamálta Görögországnak az antánitához való csatlakozását.

OSZTRÁK-MAGYAR JELENTÉS.

Budapest, június 27. (Hivatalos.) Egyik harctéren sem volt jelentős esemény. A vezérek főnöke.

Tüzérségi és aknaharc Galiciában

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, június 27.

A nagyfőhadiszállás jelentése:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja: Rossz látási viszonyok folytán a köcsönös tüzérségi tevékenység az arcvonalon csekélyebb volt mint az előző napokban. Csak egyes szakaszokon fokozódott időnkint a tűz. A reggeli órákban a kiugró Lens-könyök ellen támadó nagy erőköt súlyos veszteségük mellett visszaverték. Az Arras-lensi út mindkét oldalán az ellenség egy előtérli órákban megverte a lábát. Fontalanéi sikertelenek maradtak az ellenségek osztagok előretöréssel. Ugyanígy, meghiúsult az Arras-arcvonal több helyén a felderítő osztagok támadása.

A német trónörökös hadcsoportja: Craonletől északnyugatra, valamint Corbeny-Berry au Bac két oldalán folyt erős tűzfőt elöktinte a harci tevékenység általában mérsékelt harcok közt maradt.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja: Nincs különös esemény.

KELETI HARCTÉR: A lemberg-tarnopoli vasutótól déire és a Narajovkánál a tüzérségi és aknaharc élenk maradt. A Zlota-Lipa mentén egy felderítő előretörésből több foglyot szállítottunk vissza.

MACEDON ARCVONAL: A Cserna-hajlásban és ettől keletre a tüzevékenység időnkint fokozódott.

Magyarországi, első főszállásmester

HIREK

A király Trientben. Trientből jelentik: A király Trientbe érkezett, hogy meglátogassa a győztes csapatokat. Conrad báró és Senhstiel tábornok fogadták, akiknek kíséretében elment a fensikra. A király táviratilag adományozta Jenő főhercegnek az ezüst Signum laudist, amely arcképevel készült. Conrad báró és Senhstiel tábornok ugyancsak megkapták ezt a kitüntetést.

A miniszterelnök Bécsben. Budapesti tudósítónk jelenli: Gróf Esterházy Móric miniszterelnök mn Bécsbe utazott, hogy holnap a királynál kihallgatáson jelenjék meg.

Chottek Zsófia grófnő kitüntetése. Chottek Rudolf fehélt gondolkodósu, emberbaráti és jótékonyági érzéseiről országosán ismert hitvesét: *Chottek Zsófia* grófnőt, az országos magyar vöröskereszt egylet feradhatatlan buzgósga alelnökénjét a király az Erzsébetrend I. osztályával tüntette ki. Ritkán jutalmazott királyi kegy érdemessebbet, mint Chottek Zsófia grófnőt, a ki különösen a háboru alatt csodalatramelőt emberbaráti tevékenységével, páratlan áldozatkészségével aranyhetykével írta be nevét Magyarország háborus történetébe. Azok a sok ezren, akik a legnehezebb érzsén grófnő áldásos munkásságában, jótéteményeiben részesültek, boldogan ürülnék a grófnő igazán megérdemelt magas kitüntetésén, amely megelégedéssel és örömmel tölti el a tarsadalmat minden réteget, ahol mindig kellőleg értékelni tudják a grófnőnek egy pillanatra sem lankadó nagyszerű tevékenységét.

Halálozás. Puslbrk Vazul, az ujvidéki szerb főgimnázium nyugalmazott igazgatója, 80 éves korában meghalt. Az elhunyt igazgató 45 évig működött mint tanár és ebből negyven évig volt igazgatója az ujvidéki szerb főgimnáziumnak. Halála városrezet részvételt kelt.

Mály Gerő társulata Ujvidéken. Mály Gerő, a budapesti Apolló kabaré nagyszerű komikus, aki Pesten naggya fejlődött, egy öttagu remek együttesel vidéki körútra indult. Jelenleg Nagyváradon arat óriási sikereket a kicsi, de annál talantumosabb társulat, amelynek mindenyegye tagja egyedül is annyira művésze mesterségének, hogy egymaga képes egész estén keresztül egy színház közönségét elszórakoztatni. Mály Gerő, a humor megtestesítője, Pásztor Zoltán szellemi sziporkái ellenálhatatlan kacagást keltettek Nagyváradon is. Az ottani distingváltt közönség elhajmozta őket szeretele minden jelével. Szalontai Ferike, a főváosi kabaréviliág ünnepeit szubrettje országos híri művésznő, Fl. Váradl Elzával, a bájos kabarédívával együtt meg fogják hódítani az ujvidéki közönséget is. A műsoron a legválasztékosabb darabok szerepelnek, ez a körülmény, valamint a vendégtársulat tagjainak neve a siker legbiztosabb garanciája. A szobali és vásárnapi estit, valamint a vásárnapi délutánra szóló jegyek az Ujvidéki Hírlap kladóhivatalában kaphatók.

Munkások kilátásba a polgármesternél. A szervezett munkások öszvezetősége tegnap este a Munkás Otthonban ülést tartott, amelyen megválasztották az új pártvezetőséget és ellenőrző bizottságot. Ezután utasították az új pártvezetőséget, hogy csütörtökön dében kilátásigleg keresse fel a város